

دوره آموزشی سلامت اداری و مبارزه با فساد اداری

مدرس:
محمد مهدی مولوی

تعداد صفحات: ۷۲ عدد

مقدمه:

فساد اداری، پدیده‌ای است که کم و بیش در کلیه کشورهای جهان وجود دارد ولی نوع، شکل، میزان و گستردگی آن در هر کشور متفاوت است.

امروزه فساد اداری و مالی به یک معضل جهانی مبدل شده و دولت‌ها آنگاهند که فساد باعث آسیب‌های بسیاری می‌شود و هیچ حد و مرزی هم نمی‌شناسد.

این معضل، اقتصاد داخلی را فلج می‌کند، جریان توسعه را مختل می‌سازد، سازمان‌های دموکراتیک را مورد تهدید قرار می‌دهد، اصل حاکمیت قانون را مخدوش می‌کند و باعث تسهیل بروز سایر تهدیدات علیه امنیت، از جمله جرائم فراملی و تروریسم می‌گردد.

در این دوره آگاه می شویم که:

- ✓ اهمیت و ضرورت مبارزه با فساد (آثار و پیامدهای فساد اداری).
- ✓ تحلیل وضع موجود نظام اداری و جایگاه ایران در بین سایر کشورها از نظر فساد اداری.
- ✓ تعریف جرم، تخلف و فساد.
- ✓ مصادیق تخلفات اداری.
- ✓ استعاره درخت فساد.
- ✓ عوامل اصلی یا تسهیل کننده و یا تشدید کننده فساد اداری
- ✓ رابطه سلامت اداری با فساد اداری.
- ✓ راه های مبارزه با فساد
- ❖ راه های ایجابی و پیشگیری
- ❖ راه های سلبی و برخوردی

چند سوال:

- ✓ فساد اداری چیست؟
- ✓ چرا باید با فساد اداری مبارزه کرد؟
- ✓ راه های مبارزه با فساد اداری چیست؟
- ✓ فساد اداری چه آثار و پیامدهایی دارد؟
- ✓ فساد اداری به چند دسته تقسیم می شود؟
- ✓ چه مواردی جزء فساد اداری قلمداد می شود؟
- ✓ مبارزه با فساد اداری را از کجا باید آغاز نمود؟
- ✓ فساد چه مقدار در نظام اداری ایران رخنه و نفوذ کرده؟
- ✓ برای محدود کردن فساد اداری، پیشگیری کنیم یا مبارزه؟
- ✓ و ...

چند سوال:

- ✓ سلامت اداری به چه معناست؟
- ✓ آیا سازمان ما از سلامت اداری برخوردار است؟
- ✓ نقش مدیران و رهبران سازمان در سلامت اداری چیست؟
- ✓ چه اقداماتی باید انجام دهیم تا سلامت سازمان ارتقاء یابد؟
- ✓ سلامت اداری چه نقشی در بهبود عملکرد و توسعه سازمان دارد؟
- ✓ نقش و جایگاه سلامت اداری در تدوین قوانین و مقررات، کجاست؟
- ✓ نقش و جایگاه سلامت اداری در تدوین برنامه ریزی های سازمان، کجاست؟
- ✓ آیا برخوردهای سلبی، حراستی، قانونی، تنبیهی و ... می تواند سلامت سازمان را حفظ و یا ارتقاء دهد؟
- ✓ و ...

پیامدهای فردی، سازمانی و اجتماعی فساد اداری:

مضرات فساد از نظر سازمان ملل :

- ثبات و امنیت جهانی را تهدید می‌کند
- نهادها و ارزش‌های دموکراسی را تضعیف می‌کند
- به جنگ ارزشهای اخلاقی می‌رود
- حاکمیت قانون را از بین می‌برد
- عدالت را به یقما می‌برد
- توسعه پایدار را نابود می‌کند
- حقوق بشر را نقض می‌کند
- سطح جرایم سازمان‌یافته را افزایش می‌دهد
- کیفیت زندگی را برای مردم به شدت تنزل می‌دهد

چند آمار جالب درباره فساد در جهان:

- سالانه ۸۵۰,۰۰۰ تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ دلار رشوه پرداخت می‌شود
- ۱/۷ تا ۲/۵ هزار میلیارد دلار سرقت و اختلاس صورت می‌گیرد
- ۵ درصد تولید ناخالص داخلی جهان به دلیل فساد سالانه هدر می‌رود
- بودجه سالانه نهادهای مرجع جهانی برای مبارزه با فساد - ۱ برابر بودجه‌های پرداختی برای توسعه در کشورهای فقیر است

آیا در نظام اداری ایران، فساد داریم؟

یک شبانه روز در اقتصاد ایران چه می گذرد؟

پرونده های اخیر فساد در ایران:

- ✓ فسادهای مالی بایک زنجانی،
- ✓ پرونده فساد مالی چای دیش،
- ✓ فساد در فوتبال سال ۱۳۹۲ و ۱۴۰۲،
- ✓ فساد مالی شرکت فولاد مبارکه اصفهان،
- ✓ پرونده تخلفات و جرائم آقای اکبر طبری،
- ✓ فساد مالی مرجان شیخ الاسلامی در پتروشیمی،
- ✓ واگذاری شرکت نیشکر هفت تپه به بخش خصوصی،
- ✓ فساد در بانک مرکزی در فروش و نرخ گذاری قیمت ارز،
- ✓ اختلاس ۸ هزار میلیارد تومانی از صندوق ذخیره فرهنگیان،
- ✓ پیدا شدن ماینرهای ارزهای دیجیتال در زیرزمین ساختمان بورس،
- ✓ تخلفات دو نفر از نماینده گان مجلس در احتکار خودرو و پوشک،
- ✓ فساد مالی و پولشویی برادران مصدق (فرزندان معاون رئیس قوه قضاییه)،
- ✓ فساد مالی در بانک سرمایه، فیش های نجومی، املاک نجومی، (تفاوت در روش کشف ...)،
- ✓ فساد ۳ هزار میلیارد تومانی مه آفرید امیر خسروی (و محمود خاوری مدیرعامل وقت بانک ملی ایران)،
- ✓ دستگیری معاون سابق وزیر صمت و شبکه دلالان مرتبط با وی در خصوص التهابات بازار روغن سال ۱۳۹۹،
- ✓ دستگیری معاون سابق وزیر صمت در پرونده ثبت سفارش خودروهای خارجی به تعداد ۶۸۱۶ دستگاه در سال ۱۳۹۹.

۱۱ سلطان فساد و ایشناسید

در سال‌های اخیر فسادهای اقتصادی گسترده‌ای در حوزه‌های مختلف رخ داده است. از بازار سکه و خودرو و گر فته تا فولاد و پتروشیمی و قیر و قیر! فسادها تا حدی بزرگ بوده‌اند که متهمان به نام «سلطان» مهر و فاش شده‌اند. برخی از این سلطین اعدام شده‌اند. تعدادی احکام سنگین دریافت کرده‌اند و عده‌ای نیز هنوز دادگاهشان در جریان است. در این میان تعدادی از سلطین نیز هستند که نه معامله شده‌اند و نه اطلاعات درستی از آن‌ها در دست است.

سلطان سکه

وحید مظلومی و محمد اسماعیل ناسی
جرم: اختلال در نظام اقتصادی کشور با فرآیند اختیارات داشتن ۲ تن سکه
در آبان سال ۹۷ اعدام شدند

سلطان خودرو

وحید بهزادی و همسرش نجوا اکبرپاشایی
جرم: اختلال در بازار خودرو
از حبس ۹۹ محکوم به اعدام شدند. حکم همسر امرأ شدت

سلطان قیر

حمید باقری، درمنی
جرم: خرید و فروش قیر بدون نام
در بهمن سال ۹۷ اعدام شدند

سلطان کاغذ

یک باند ۱۶ نفره که هویت سرکرده آن‌ها رسانه‌ای نشد گمانه‌زنی رسانه‌ها، نو بزاد با نام‌های «مجموعه ج» و «مجموعه ج ۱» واردات کاغذ با ارزش دولتی و فروش در بازار آزاد، ۲۰۰ تن کاغذ ۳۰ هزار تن کاغذ محکومیت، ۲۰۰ میلیاردی پرونده استواری هستند

سلطان قیر

آقای س. ج.
جرم: کنترل دفن اسولت در گل پایبخت، فروش قیر با قیمت‌های نجومی
هجو دستگیر شده و معایشش افسانه دارد

سلطان جعل مدرک
امیر رضا ثابت
جرم: جعل مدارک آموزش عالی و ...
محکومیت، پرونده در دست رسیدگی قرار دارد

سلطان گوشی موبایل

احمد پاسنار
جرم: واردات هزاران گوشی تلفن همراه با ارزش دولتی و فروش با قیمت بسیار بالا
۱۲ تن محکومیت، پرونده در دست رسیدگی قرار دارد

سلطان گوشت

حمیدرضا صالحی
جرم: واردات ۱۱۲ هزار کیلو گوشت با ارزش دولتی و فروش در بازار آزاد
۱۲ تن محکومیت، ۵۰۰ تن محکومیت از نظر عمومی و محرومیت از خدمات دولتی

سلطان دارو

ششم نعت زاده اسرار
جرم: اختلال در نظام دارویی کشور
۶۰ تن زندان، ۲۴ تن محکومیت، محرومیت نامی از خدمات دولتی

سلطان پتروشیمی

مردان شیخ الاسلامی آل‌آقا و حسن احمدیان
جرم: مشارکت در اختلال در نظام اقتصادی کشور
منهم فراری است و در آمریکا زندگی می‌کنند
رای دادگاه پس از برگراری ۱۷ ساله، پرونده اعلام می‌شود

سلطان فولاد

رسول داسال زاده
جرم: دریافت وام‌های کلان از طریق پرداخت رشوه و پس ندانن وام‌ها، دریافت وام به بهانه نامین توان اولیه برای سه کارخانه فولادسازی خود و خروج ارز از کشور به جای انجام فعالیت‌های تولیدی

تعاریف:

جرم – تخلف اداری – فساد اداری

تعریف جرم در لغت:

بزه، تقصیر، جنایت، آلودگی، چرک، لغزش، بزهکاری، گناه، معصیت، خطا.

تعریف جرم در علم حقوق:

ماده ۲ قانون مجازات اسلامی: هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل که در قانون برای آن مجازات تعیین شده است جرم محسوب می‌شود.

در نتیجه، با توجه به ماده ۲ قانون مجازات اسلامی، برای اینکه عملی جرم محسوب شود، لازم است قانون گذار برای آن عمل، مجازات تعیین کرده باشد. بنابراین تنها زمانی که بتوان یکی از عناوین مجرمانه ذکر شده در قانون را به یک عمل نسبت داد، می‌توان گفت که آن عمل جرم می‌باشد.

«فعل» به معنای انجام عملی است که قانونگذار آن را منع کرده‌است؛ مانند سرقت، تخریب، کلاهبرداری و ... اغلب جرائم از نوع فعلی هستند.

«ترک فعل» به این معناست که شخص از انجام وظیفه‌ای که قانونگذار بر عهده او گذاشته امتناع کند. از جمله جرائمی که با ترک فعل محقق می‌شوند می‌توان به جرم ترک نفقه، عدم ثبت ولادت و وفات، خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی و ... اشاره کرد. گفتنی است که برخی جرائم مانند جرم قتل هم با فعل (چاقو زدن) و هم با ترک فعل (غذا ندادن به نوزاد) قابل تحقق هستند.

تعریف تخلف در لغت:

سریچی، نافرمانی، رویگردانی، تمرد، تخطی، خُلف وعده، اشتباه، نقض عهد، خلاف، تجاوز.

تعریف تخلف اداری:

در ماده ۲ دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۷/۴ هیأت عالی نظارت، تخلف اداری چنین تعریف شده است: "تخلف اداری عبارت است از ارتکاب اعمال و رفتار نادرست توسط مستخدم و عدم رعایت انضباط اداری که منحصر به موارد مذکور در قانون تخلفات اداری می باشد و به دو دسته قصور و تقصیر تقسیم می شود: الف) قصور عبارت است از کوتاهی غیر عمدی در انجام وظایف اداری محوله. ب) تقصیر عبارت است از نقض عمدی قوانین و مقررات مربوط.

به بیان دیگر، تخلف اداری عبارتست از این که کارکنان یک سازمان در رده های شغلی و مسئولیتی مختلف، قوانین، مقررات، گردش کارها، هنجارها و قواعد کاری را به صورت کلی یا جزئی، عمدی یا سهوی مراعات ننمایند به طوری که بر اثر آن، فرایند ارائه خدمات سازمان، اعتبار و حیثیت اجتماعی آن خدشه دار شود.

مصادیق تخلفات اداری:

تخلفات اداری در ماده ۸ قانون تخلفات اداری طی ۳۸ بند شمارش شده اند که به قرار زیر می باشد:

- ۱- اعمال و رفتار خلاف شئون شغلی یا اداری.
- ۲- نقض قوانین و مقررات مربوط.
- ۳- ایجاد نارضایتی در ارباب رجوع یا انجام ندادن یا تأخیر در انجام امور قانونی آنها بدون دلیل.
- ۴- ایراد تهمت و افترا، هتک حیثیت.
- ۵- اخاذی.
- ۶- اختلاس.
- ۷- تبعیض یا اعمال غرض یا روابط غیراداری در اجرای قوانین و مقررات نسبت به اشخاص.
- ۸- ترک خدمت در خلال ساعات موظف اداری.
- ۹- تکرار در تأخیر ورود به محل خدمت یا تکرار خروج از آن بدون کسب مجوز.
- ۱۰- تسامح در حفظ اموال و اسناد و وجوه دولتی، ایراد خسارات به اموال دولتی.
- ۱۱- افشای اسرار و اسناد محرمانه اداری.
- ۱۲- ارتباط و تماس غیرمجاز یا اتباع بیگانه.
- ۱۳- سرپیچی از اجرای دستورهای مقامهای بالاتر در حدود وظایف اداری.

مصادیق تخلفات اداری:

- ۱۴- کم کاری یا سهل انگاری در انجام وظایف محول شده.
- ۱۵- سهل انگاری رؤسا و مدیران در ندادن گزارش تخلفات کارمندان تحت امر.
- ۱۶- ارائه گواهی یا گزارش خلاف واقع در امور اداری.
- ۱۷- گرفتن وجوهی غیر از آنچه در قوانین و مقررات تعیین شده یا اخذ هر گونه مالی که در عرف رشوه خواری تلقی می شود.
- ۱۸- تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آن را ندارند یا خودداری از تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آنرا دارند.
- ۱۹- تعطیل خدمت در اوقات مقرر اداری.
- ۲۰- رعایت نکردن حجاب اسلامی.
- ۲۱- رعایت نکردن شئون و شعائر اسلامی.
- ۲۲- اختفاء، نگهداری، حمل، توزیع و خرید و فروش مواد مخدر.
- ۲۳- استعمال یا اعتیاد به مواد مخدر.
- ۲۴- داشتن شغل دولتی دیگر به استثنای سمت های آموزشی و تحقیقاتی.
- ۲۵- هر نوع استفاده غیرمجاز از شئون یا موقعیت شغلی و امکانات و اموال دولتی.
- ۲۶- جعل یا مخدوش نمودن و دست بردن در اسناد و اوراق رسمی یا دولتی.

مصادیق تخلفات اداری:

- ۲۷- دست بردن در سؤالات، اوراق، مدارک و دفاتر امتحانی، افشای سؤالات امتحانی یا تعویض آنها.
- ۲۸- دادن نمره یا امتیاز، برخلاف ضوابط.
- ۲۹- غیبت غیرموجه به صورت متناوب یا متوالی.
- ۳۰- سوءاستفاده از مقام و موقعیت اداری.
- ۳۲- کارشکنی و شایعه پراکنی، وادار ساختن یا تحریک دیگران به کارشکنی یا کم کاری و ایراد خسارت به اموال دولتی و اعمال فشارهای فردی برای تحصیل مقاصد غیرقانونی.
- ۳۳- شرکت در تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیرقانونی، یا تحریک به برپایی تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیر قانونی و اعمال فشارهای گروهی برای تحصیل مقاصد غیرقانونی.
- ۳۴- عضویت در یکی از فرقه های ضاله که از نظر اسلام مردود شناخته شده اند.
- ۳۵- همکاری با ساواک منجمله به عنوان مأمور یا متبع خبری و داشتن فعالیت یا دادن گزارش ضد مردمی.
- ۳۶- عضویت در سازمانهایی که مرامنامه یا اساسنامه آنها مبتنی بر نفی ادیان الهی است یا طرفداری و فعالیت به نفع آنها.
- ۳۷- عضویت در گروه های مُحارَب یا طرفداری و فعالیت به نفع آنها.
- ۳۸- عضویت در تشکیلات فراماسونری.

تعریف فساد در لغت:

فساد در لغت: تباهی، لُهو و لعبه، شرارت، بدی، ظلم، ستم، هرزگی، تباهی، عیاشی، بدی، خرابی، اغتشاش، بی نظمی، فساد در زبان لاتین: (Rumpere) به معنای شکستن و تقض کردن چیزی. این چیز می تواند مسائل اخلاقی یا قوانین و مقررات باشد. فساد از نگاه ماکیاوولی: جریانی است که طی آن موازین اخلاقی افراد، سست و فضیلت و تقوی آنان به نابودی کشیده می شود.

تعریف فساد اداری در اصطلاح:

حالتی در نظام اداری است که در اثر تخلفات مکرر و مستمر کارکنان و مدیران نهادهای می شود و نظام اداری را از کارایی مطلوب و اثربخش باز می دارد. در واقع تخلفات اداری با **تکرار** (انجام چند باره یک فعل)، **استمرار** (انجام یک فعل در طی زمان)، **نهاده** شدن و **تأثیرات قابل توجه در نظام اداری**، به فساد اداری منجر می شود و غالباً **نامرئی** و **نامحسوس** می باشد.
مثال: سرطان، بی ادبی، تقوا

تعریف فساد اداری از نگاه بانک جهانی و سازمان بین المللی شفافیت:

بظور ضمنی فرض شده است که مجموعه ای از قوانین و مقررات اداری وجود دارد که چارچوب فعالیت های مجاز اداری را تعیین می کنند. بنابراین هرگونه رفتار اداری که مغایر با این قوانین باشد و در آن انتفاع شخصی مطرح باشد، فساد اداری تلقی می شود.

به عبارت دیگر، فساد اداری سوء استفاده از اختیارات دولتی برای کسب منافع شخصی است.

تفاوت تخلف و جرم:

- ✓ آنچه در حقوق جزا ضرورت مقابله با جرم را توجیه می‌کند، دفاع از نظم عمومی جامعه است، در حالی که سبب رسیدگی به تخلفات اداری، تخلف از نظم سازمان متبوعه کارمند است.
- ✓ در قانون مجازات اسلامی برای هر جرم، مجازات مخصوص به آن تعریف و مشخص شده است در حالی که در قانون رسیدگی به تخلفات اداری، یک سری مجازات های کلی در نظر گرفته شده و دادگاه صالحه به فراخور تخلف و تشخیص خود، مجازات لازم را تعیین می‌کند.

استعاره درخت فساد

شاخه و برگ و
میوه:
منافع مادی
فساد

ریشه:
تخلفات
جرایم

تنه:
فساد

بستر:
نظام اداری
ناکارآمد
(قوانین، اجرا و
نظارت)

باغبان:
مردم

نهادهای مسئول مبارزه با فساد در ایران:

نهادهای مبارزه با فساد در ایران

مرکز مطالعات و پژوهش‌های سلامت اداری و مبارزه با فساد فقه‌گرایانه

۱۲ وزارت اطلاعات

۱۳ سازمان بازرسی کل کشور

۱۴ دیوان محاسبات

۱۵ نیروی انتظامی

۱۶ اطلاعات سپاه

۱۷ اطلاعات بسیج

۱۸ حراست‌ها

۱۹ حفاظت‌ها

۲۰ دفاتر عقیدتی

و ...

۱ کمیته شفافیت و شکر هوشمند شورای شهر تهران

تأمین: ۱۶ مهر ماه ۱۳۹۶ به پیشنهاد با پیشنهاد تشکیل کمیته شکر هوشمند بر پایه و بدهی شورای اسلامی شهر تهران

اثرین اقدام: شمولی، شکر هوشمند در اولین جلسه انتشار اطلاعات شکر هوشمند در شورای شهر تهران ۳۱ مهر ماه ۹۶

۲ مرجع ملی کنوانسیون مبارزه با فساد

تأمین: ۲۷ شهریور ماه ۱۳۸۸ از طرف هیئت وزیران ۲۰ شهریور ۸۸

اثرین اقدام: فعالیت مرجع ملی کنوانسیون مبارزه با فساد و برگزاری کارگاه‌های آموزشی

۳ مرکز مطالعات و پژوهش‌های سلامت اداری و مبارزه با فساد فقه‌گرایانه

تأمین: ۱۳۹۱

اثرین اقدام: انتشار ۱۲ فصلنامه و نشریه، نشریه گزارش پژوهشی و فصلنامه ۱۳۹۷، انتشار ۳۶ شماره فصلنامه، انتشار ۱۰ شماره گزارش‌های سلامت اداری و انتشار ۱۳ شماره فصلنامه عدل و با بهره‌گیری از سال ۱۳۹۸ تاکنون، انتشار ۲ عنوان کتاب در زمینه فساد، مبارزه با فساد و ارائه سلامت اداری

۴ اداره مبارزه با پولشویی در بانکها

تأمین: به موجب نامه‌های سازمان پولشویی در سال ۱۳۸۸ از طرف هیئت وزیران و بانک‌ها به جهت وندگی مبارزه با پولشویی، سلامت اداری

اثرین اقدام: رصد دقیق معاملات مشکوک، پوشش‌های رفتار مشکوک، پولشویی، ارائه گزارش‌ها و راهی دیگر از ارائه گزارش‌ها، پولشویی و تأمین مالی، پولشویی، جرایم

۵ شورای عالی سلامت اداری

تأمین: طرح برگزاری جلسات مشاوره با همکاران دستگاه‌های مختلف، تشکیل کمیته‌ها در سال ۱۳۹۷/۱۳۹۸ جهت بررسی موضوعات و گزارش‌ها به هیئت وزیران

اثرین اقدام: ارائه گزارش‌ها به هیئت وزیران، بررسی و اعلام اقدامات

۶ شورای عالی منطقه و بینگویی از حرارت پولشویی و تأمین مالی تروریسم

تأمین: به موجب نامه‌های سازمان پولشویی در سال ۱۳۸۸ از طرف هیئت وزیران و بانک‌ها به جهت وندگی مبارزه با پولشویی، سلامت اداری

اثرین اقدام: انتشار ۱۲ فصلنامه و نشریه، نشریه گزارش پژوهشی و فصلنامه ۱۳۹۷، انتشار ۳۶ شماره فصلنامه، انتشار ۱۰ شماره گزارش‌های سلامت اداری و انتشار ۱۳ شماره فصلنامه عدل و با بهره‌گیری از سال ۱۳۹۸ تاکنون، انتشار ۲ عنوان کتاب در زمینه فساد، مبارزه با فساد و ارائه سلامت اداری

۷ کمیته سلامت اداری و فعالیت‌های حقوق مردم

تأمین: به موجب ۲۵ ماده ۳۲ از طرف هیئت محترم وزیران

اثرین اقدام: تشکیل کمیته در اکثر دستگاه‌های اجرایی، مستشاری، جرایم و ارائه گزارش‌ها، پولشویی، جرایم و گزارش‌ها، پولشویی، جرایم

۸ کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات

تأمین: ۱۷ شهریور ۱۳۹۰ به پیشنهاد هیئت وزیران ۱۳۹۰

اثرین اقدام: برگزاری نشست‌ها، کمیته‌های بررسی درخواست‌ها، دسترسی آزاد به اطلاعات، ارائه گزارش‌ها، پولشویی، جرایم و گزارش‌ها، پولشویی، جرایم

۹ ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی و مالی

تأمین: در مهر ماه ۱۳۸۸ به پیشنهاد هیئت وزیران ۱۳۸۸

اثرین اقدام: هماهنگی و نظارت بر فعالیت‌های دستگاه‌های مبارزه با فساد، ارائه گزارش‌ها، پولشویی، جرایم و گزارش‌ها، پولشویی، جرایم

۱۰ کمیته مبارزه با فساد قلب پولشویی تهران

تأمین: ارسال ۱۳۰۰ به منظور اجرای قانون مبارزه با پولشویی

اثرین اقدام: فعالیت‌ها، ارائه گزارش‌ها، پولشویی، جرایم و گزارش‌ها، پولشویی، جرایم

۱۱ هیات عالی نظارت

تأمین: در سال ۱۳۹۱ به پیشنهاد هیئت وزیران ۱۳۹۱

اثرین اقدام: فعالیت‌ها، ارائه گزارش‌ها، پولشویی، جرایم و گزارش‌ها، پولشویی، جرایم

همانطور که سلامت انسان شامل فقط درمان (مبارزه) نیست و بهداشت (پیشگیری) نیز مهم و ضروری است...

شبهت سلامت سازمان با سلامت انسان:

سلامت سازمانی هم فقط مبارزه با فساد و مُفسد نیست بلکه اجرای اقدامات پیشگیرانه نیز مهم و ضروری است.

رابطه سلامت اداری با فساد اداری:

سلامت اداری همواره متضاد است با مقوله ای موسوم به فساد اداری. این دو مانند دو کفه یک ترازو عمل می کنند که هر چقدر از یکی کاسته شود بر دیگری افزوده می شود مثل نور و تاریکی.

همیشه پای **تظام اداری** در میان است.

سلامت اداری و مبارزه با فساد، مانند دوچرخه سواری در کوهستان است.

راه های مبارزه با فساد:

کارمندان فقط یکی از اجزاء ساعت هستند.

کارمندان فقط یک قطعه از پازل هستند.

راه های پیشگیری (ایجابی)

تعریف نظام اداری سالم:

وضعیتی است که کلیه عوامل یک سازمان قابلیت تامین اهداف سازمان را به طور مطلوب داشته و می توانند انحراف از هنجارهای اداری و قانونی و موانع اهداف سازمانی را در اسرع وقت شناسایی و تدابیر لازم و به هنگام را برای رفع آنها لحاظ نمایند.

تعریف سلامت سازمانی یا سلامت اداری:

سلامت سازمانی را مایلز در سال ۱۹۶۹ برای اولین بار این چنین تعریف کرد: سلامت سازمانی عبارت است از ارتقاء و گسترش توانایی های سازمان برای دوام و بقا در محیط خود و سازگاری با آن. سلامت سازمانی یک مفهوم تقریباً تازه ای است و وضعیتی است که کلیه عوامل یک سازمان قابلیت تامین اهداف سازمان را به طور مطلوب داشته و می توانند انحراف از هنجارهای اداری و قانونی و موانع رسیدن به اهداف سازمانی را در اسرع وقت شناسایی و تدابیر لازم و به هنگام را برای رفع آنها لحاظ نمایند.

اهم اقدامات تأثیر گزار در ارتقاء سلامت اداری با رویکرد پیشگیرانه:

- ۱) اجرای سوت زنی.
- ۲) مدیریت تعارض منافع.
- ۳) نظرسنجی از مراجعین.
- ۴) تکمیل جدول گلرنگه های فسادخیز.
- ۵) رسیدگی دقیق و موثر به درخواست ها و شکایت ها.
- ۶) اطلاع رسانی به مراجعین، مخاطبین و جامعه هدف.
- ۷) طراحی نظام پاداش دهی، متناسب با عملکرد و دستاوردها.
- ۸) رعایت الزامات تئوری پنجره شکسته و نظام ارستگی (5S).
- ۹) ایجاد محیطی سالم، پانشاط، پویا، فعال بر مدار اصول انسانی.
- ۱۰) شفاف سازی عملکرد و پاسخگویی به مراجعین، مخاطبین و عموم جامعه.
- ۱۱) آموزش امور تخصصی و مهارت های نرم برای کلیه سطوح سازمانی و مخصوصاً مدیران.
- ۱۲) انجام اقدامات اجرایی براساس استراتژی و برنامه عملیاتی (ماهانه، سه ماهه، شش ماهه و سالانه).
- ۱۳) شفاف سازی برای کارکنان (در مورد عزل، نصب، ارتقاء، پاداش ها، مأموریت ها، اضافه کاری ها و رویه های اداری)
- ۱۴) انجام بازرسی از واحدهای اداری با کمک گرفتن از بازیبنه (چک لیست) و با رویکرد اجرای صحیح رویه های اداری.
- ۱۵) انجام مدیریت عملکرد توسط نهادهای داخلی و بیرونی با کمک گرفتن از بازیبنه (چک لیست) و برگرفته از برنامه استراتژی.

کلیپ آموزشی سوت زنی

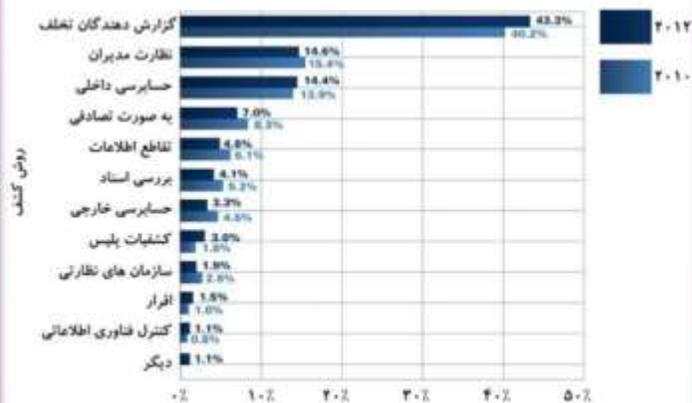

فرهنگ سوت زنی

اهمیت سوت زنی

نمودار ۱. درصد فسادها و تقلب‌های شغلی کشف شده به تفکیک روش کشف در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۰

Source: 2012 Global Fraud Study, ACFE.¹

کلیپ آموزشی تعارض منافع

The image shows a screenshot of the Persian newspaper 'Kharasan' (خراسان). The main headline is 'فاز جدید فارسی‌زادایی طالبان' (New victory of Taliban in Persianization), with a sub-headline 'مجلس برای استقلال بانک مرکزی از بانک‌ها، مرکز پژوهش‌های مجلس برگزار شد' (The Council held a center of research for the independence of the central bank from banks). The main article title is 'بلای تعارض منافع در نظام بانکی' (Disaster of conflict of interest in the banking system). Below the title is a photograph of a volleyball match with players labeled 'OSKIN 8' and 'EMAN 12'. To the right of the main article is a sidebar with a portrait of a man and the text 'گزارش انجمن کارشناسان بانک مرکزی' (Report of the Council of Bank Experts). On the left side, there are several smaller news items with titles like 'تعداد نژادگان متخصصان یک شهرداری استان کردستان' (Number of ethnic specialists in a city council of Kurdistan province) and 'مقابله با متروپل‌ها کلید خورد' (The fight against metropolises has begun).

نقش تعارض منافع در فساد

نقش تعارض منافع در فساد

کلیپ آموزشی پنجره شکسته

متروی شهر نیویورک آمریکا

دهه هشتاد میلادی

اگر در یک محله، خانه‌ای یک پنجره شکسته داشته باشد، حتی به نوبت که پنجره در اثر سهل انگاری مالک شکسته و آژان هیچکس از هیچکس شکایت ندارد، باز هم مالک این ساختمان در مقابل مسئله مسئول است. چون این پنجره شکسته می‌تواند جرم چیزی در محل را افزایش دهد.

کاربرد تئوری پنجره شکسته در امور روزمره کاری و شخصی:

- ✓ مکمل نظام آراستگی (5S) است.
- ✓ بی انضباطی کارکنان سهل انگار، بر عملکرد کل مجموعه تاثیر منفی می گذارد.
- ✓ بی نظمی و خرابی در یک قسمت سازمان، بر نظم و انضباط کل سازمان تاثیر منفی می گذارد.
- ✓ اولین خطاها به صورت دومینووار و پیوسته، سبب خطاهای بعدی خواهد شد (تخم مرغ دزد، شتر دزد می شود)

نتیجه گیری:

لازم نیست همیشه تغییرات بزرگ و بنیادی و اساسی باشد بلکه تغییرات کوچک می تواند تحولی سریع، بزرگ و اپیدمیک را در جامعه مورد هدف بوجود آورد.

**ما بیشتر از تغییرات بزرگ،
به تغییرات کوچک نیاز داریم**

5S

راه های برخوردی (سلبی)

قانون رسیدگی به تخلفات اداری:

قانون رسیدگی به تخلفات در سال ۱۳۷۲ تدوین شده است. این قانون با هدف ایجاد نظم و انضباط در دستگاه‌ها و ارگان‌های دولتی تنظیم شده و ۴ فصل، ۲۷ ماده ۲۹ تبصره دارد. در متن این قانون شرایط افرادی که مشمول رعایت نکات آن هستند مانند کارمندان رسمی، ثابت، پیمانی، روزمزد و... ارائه شده. همچنین انواع تخلفات اداری و مجازات‌های آن‌ها نیز به ترتیب مشخص شده است.

هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری شامل هیأت بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری هستند.

مجازات های تخلفات اداری چیست؟

مجازات های تخلفات اداری یا به تعبیر ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری، «تنبیهاات اداری» شامل موارد زیر می باشند:

الف- اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخداامی.

ب- توبیخ کتبی با درج در پرونده استخداامی.

ج- کسر حقوق و فوق العاده شغل یا عناوین مشابه حداکثر تا یک سوم، از یک ماه تا یک سال.

د- انفصال موقت از یک ماه تا یک سال.

هـ- تغییر محل جغرافیایی خدمت به مدت یک تا پنج سال.

و- تنزل مقام و یا محرومیت از انتصاب به پست های حساس و مدیریتی در دستگاه های دولتی و دستگاه های مشمول این قانون.

ز- تنزل یک یا دو گروه و یا تعویق در اعطای یک یا دو گروه به مدت یک یا دو سال.

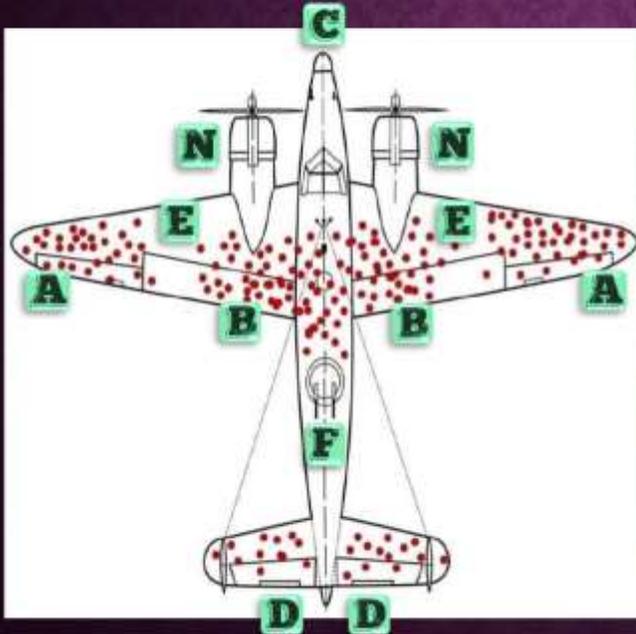
ح- بازخرید خدمت در صورت داشتن کمتر از ۲۰ سال سابقه خدمت دولتی در مورد مستخدمین زن و کمتر از ۲۵ سال سابقه خدمت دولتی در مورد مستخدمین مرد با پرداخت ۳۰ تا ۴۵ روز حقوق مبنای مربوط در قبال هر سال خدمت به تشخیص هیأت صادرکننده رأی.

ط- بازنشستگی در صورت داشتن بیش از بیست سال سابقه خدمت دولتی برای مستخدمین زن و بیش از ۲۵ سال سابقه خدمت دولتی برای مستخدمین مرد بر اساس سنوات خدمت دولتی با تقلیل یک یا دو گروه.

ی- اخراج از دستگاه متنوع.

ک- انفصال دائم از خدمات دولتی و دستگاههای مشمول این قانون.

آزمون:

در طول جنگ جهانی دوم، بسیاری از هواپیماهای جنگنده با سوراخ های گلوله از نبرد بر می گشتند. متفکین به بررسی قسمت هایی که بیشتر مورد اصابت آتش دشمن قرار می گرفت پرداختند تا با تقویت قسمت های بیشتر آسیب دیده، تعداد آنها را کاهش دهند.

در این میان یک ریاضیدان بنام آبراهام والد تحلیل متمایزی نسبت به داده های بدست آمده ارائه کرد. "شاید دلیل پوشیده نشدن قسمت های خاصی از هواپیما از سوراخ گلوله این است که هواپیماهایی که در آن قسمت های خاص مورد اصابت گلوله قرار گرفته اند هرگز برنگشتند." این پیش منجر به تقویت مجدد زره در قسمت هایی از هواپیما شد که سوراخ گلوله وجود نداشت.

داستان پشت داده ها، مسلماً مهم تر از خود داده ها است. یا به طور دقیق تر، دلیل اینکه چرا ما برخی از داده ها را از دست می دهیم ممکن است معنی دارتر از داده هایی باشد که در اختیار داریم.

با تشکر از توجه شما